

eul_wid: nlq-ac

Ἀπίων ὁ Ἀλεξανδρεύς · Apion Alexandrinus

Egyptian Histories Fragments

Ἀποσπάσματα

Period: Ῥωμαϊκή Roman
Dialect: Κοινή Koine
Domain: Γραμματική Grammar
Format: Πραγματεία Treatise
Affiliation: Sophist

t1-11 ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ. Ἐν βιβλίοις ε'. E LIBRO TERTIO Josephus C.

¹ Apion. II, c. 2: Φησὶ γὰρ (Ἀπίων) ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Αἰγυπτιακῶν τάδε· «Μωϋσῆς, ὡς ἤκουσα παρὰ τῶν πρεσβυτέρων τῶν Αἰγυπτίων, ἦν Ἡλιουπόλιτης· ὃς, πατρίοις ἔθεσι κατηγγυημένος, αἰθρίους προσευχὰς ἀνῆγεν εἰς οἴους εἶχεν ἢ πόλις περιβόλους, πρὸς ἀφηλιώτην δὲ πᾶσαν ἀπέστρεφεν· ὥδε γὰρ καὶ Ἡλίου κεῖται πόλις. Ἀντὶ δὲ ὀβελῶν ἔστησε κίονας, ὑφ' οἷς ἦν ἐκτύπωμα σκάφης, σκιά δ' ἀπ' ἄκρων ἐπ' αὐτὴν διακειμένη, ὡς, ὃν ἐν αἰθέρι, τοῦτον ἀεὶ τὸν δρόμον ἡλίῳ συμπεριπολεῖ.» E LIBRO QUARTO Africanus ap. ^[10]

^{2a} Euseb. P. E. X, 10: Ἀπίων δὲ ὁ Ποσειδωνίου, περιεργότατος γραμματικῶν ἐν τῷ Κατὰ Ἰουδαίων βιβλίῳ καὶ ἐν τετάρτῃ τῶν Ἱστοριῶν φησὶ, κατὰ Ἰναχον Ἄργους βασιλέα, Ἀμώσιος Αἰγυπτίων βασιλεύοντος, ἀποστῆναι Ἰουδαίους, ὧν ἡγεῖσθαι Μωσέα. Tatian. ^[5]

^{2b} Or. ad Gr. c. 59: Ἀπίων ὁ γραμματικὸς, ἀνὴρ δοκιμώτατος, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Αἰγυπτιακῶν (πέντε δὲ εἰσιν αὐτῷ γραφαί), πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα φησὶ καὶ ὅτι κατέσκαψε τὴν Αὔαριν Ἀμωσις, κατὰ τὸν Ἀργεῖον γενόμενος Ἰναχον, ὡς ἐν τοῖς Χρόνοις ἀνέγραψεν ὁ Μενδήσιος Πτολεμαῖος. Clem. ^[5]

^{2c} Alex. Str. I, 22.: Ἀπίων τοίνυν ὁ γραμματικὸς ὁ Πλειστονίκης ἐπικληθεὶς ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Αἰγυπτιακῶν ἱστοριῶν, καίτοι φιλαπεχθημόνως πρὸς Ἑβραίους διακείμενος, ἅτε Αἰγύπτιος τὸ γένος, ὡς καὶ κατὰ Ἰουδαίων συντάξασθαι βιβλίον, Ἀμώσιος τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως μεμνημένος καὶ τῶν κατ' αὐτὸν πράξεων μάρτυρα παρατίθεται Πτολεμαῖον τὸν Μενδήσιον, καὶ τὰ τῆς λέξεως αὐτοῦ ὥδε ἔχει· «Κατέσκαψε δὲ τὴν Ἀθυρίαν Ἀμωσις κατὰ τὸν Ἀργεῖον γενόμενος Ἰναχον, ὡς ἐν τοῖς Χρόνοις ἀνέγραψεν ὁ Μενδήσιος Πτολεμαῖος.» Syncell. ^[10]

^{2d} : Οἷ τε γὰρ ἐκ περιτομῆς πάντες Ἰώσηππος τε καὶ Ἰουῆτος, οἷ τε ἐξ Ἑλλήνων, Πολέμων, φημί, καὶ Ἀπίων Ποσειδωνίου καὶ Ἡρόδοτος τὴν ἐξ Αἰγύπτου πορείαν τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ Φορωνέα καὶ Ἀπίδα τοὺς Ἀργείων βασιλεῖς συνέγραψαν, Ἀμώσεως βασιλεύοντος. Josephus C. ^[5]

³ Apion. II, 2: Ὁ δὲ γε πάντων πιστότατος Ἀπίων ὠρίσατο τὴν ἔξοδον (sc. τῶν Ἰουδαίων ἐξ Αἰγύπτου) ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἐβδόμην Ὀλυμπιάδα, καὶ ταύτης ἔτος εἶναι πρῶτον, ἐν ᾧ, φησὶ, Καρχηδόνα Φοίνικες ἔκτισαν. Idem ibid. ^[5]

4

paullo post: Τὸν δὲ ἀριθμὸν τῶν ἐλασθέντων τὸν αὐτὸν Λυσιμάχῳ σχεδιάσας (ἔνδεκα γὰρ αὐτοὺς εἶναί φησι μυριάδας), θαυμαστήν τινα καὶ πιθανὴν ἀποδίδωσιν αἰτίαν, ἀφ' ἧς φησι τὸ σάββατον ὠνομασθαι. «Ὁδεύσαντες γὰρ (φησὶν) ἕξ ἡμερῶν ὁδὸν βουβῶνας ἔσχον, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ ἀνεπαύσαντο σωθέντες εἰς τὴν χώραν τὴν νῦν Ἰουδαίαν λεγομένην, καὶ ἐκάλεσαν τὴν ἡμέραν σάββατον, σῶζοντες τὴν Αἰγυπτίων γλῶτταν· τὸ γὰρ βουβῶνος ἄλγος καλοῦσιν Αἰγύπτιοι Σαββάτωσιν.» Ibid.: Ὁ δὲ θαυμαστός Ἀπίων διὰ μὲν ἕξ ἡμερῶν αὐτοὺς ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἰουδαίαν προεῖρηκεν· πάλιν δὲ τὸν Μωϋσῆν εἰς τὸ μεταξὺ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἀραβίας ὄρος, ὃ καλεῖται Σίναιον, ἀναβάντα φησὶν ἡμέραις τεσσαράκοντα κρυφθῆναι, κακείθεν καταβάντα δοῦναι τοῖς Ἰουδαίοις τοὺς νόμους. E LIBRO QUINTO Gellius N. ^[15]

- 5 A. V, 14: Apion, qui Plistonices appellatus est, literis homo multis praeditus, rerumque Graecarum, plurima atque varia scientia fuit. Ejus libri non incelebres feruntur, quibus omnium ferme, quae mirifica in Aegypto visuntur audiunturque historia comprehenditur. Sed in iis, quae vel legisse sese dicit, fortassean vitio studioque ostentationis fit loquacior; est enim sane quam in praedicandis doctrinis suis venditator. Hoc autem, quod in libro Aegyptiacorum quinto scripsit, neque audisse neque legisse, sed ipsum sese in urbe Romana vidisse oculis suis confirmat. In circo maximo, inquit, venationis amplissimae pugna populo dabatur. Ejus rei, Romae quum forte essem, spectator, inquit, fui. Multae ibi saevientes ferae, magnitudines bestiarum excellentes, omniumque invisitata aut forma erat aut ferocia. Sed praeter alia omnia leonum, inquit, immanitas admirationi fuit; praeterque omnes ceteros unius. Is unus leo corporis impetu et vastitudine terrificoque fremitu et sonoro toris comisque cervicum fluctuantibus, animos oculosque omnium in sese converterat. Introductus erat inter complures ceteros ad pugnam bestiarum datus servus viri consularis. Ei servo Androclus nomen fuit. Hunc ille leo ubi vidit procul, repente, inquit, quasi admirans stetit: ac deinde sensim atque placide tamquam noscitabundus ad hominem accedit. Tum caudam more atque ritu adulantium canum clementer et blande movet, hominisque sese corpori adjungit; cruraque ejus et manus prope jam exanimati metu lingua leniter demulcet. Homo Androclus inter illa tam atrocis ferae blandimenta amissum animum recuperat: paulatimque oculos ad contuendum leonem refert. Tum, quasi mutua recognitione facta, laetos, inquit, et gratulabundos videres hominem et leonem. Ea re prorsus tam admirabili maximos populi clamores excitatos dicit, arcessitumque a Caesare Androclum, quaesitumque causam, cur ille atrocissimus leo uni parcisset. Ibi Androclus rem mirificam narrat atque admirandum. Quum provinciam, inquit, Africam proconsulari imperio meus dominus obtineret, ego ibi iniquis ejus et quotidianis verberibus ad fugam sum coactus; et, ut mihi a domino, terrae illius praeside, tutiores latebrae forent, in camporum et arenarum solitudines concessi: ac, si defuisset cibus, consilium fuit, mortem aliquo pacto quaerere. Tum, sole medio, inquit, et arido et flagranti specum quandam nactus remotam latebrosamque, in eam me penetro et recondo. Neque multo post ad eandem specum venit hic leo, debili uno et cruento pede, gemitus edens, et murmura dolorem cruciatumque vulneris commiserantia. ^[45]

- 5 (50) Atque illic primo quidem conspectu advenientis leonis territum sibi et pavefactum animum dixit. Sed postquam introgressus, inquit, leo, uti re ipsa apparuit, in habitaculum illud suum, vidit me procul delitescens, mitis et mansues accessit; et sublatum pedem ostendere mihi et porrigere quasi opis petendae gratia visus est. Ibi, inquit, ego stirpem ingentem, vestigio pedis ejus haerentem, revelli; conceptamque saniem vulnere intimo expressi: accuratiusque, sine magna jam formidine, siccavi penitus atque deterse cruorem. Ille tunc mea opera et

medela levatus, pede in manibus meis posito, recubuit et quievit. Atque ex eo die triennium totum ego et leo in eadem specu eodemque victu viximus. Nam quas venabatur feras, membra opimiora ad specum mihi suggerebat; quae egbo ignis copiam non habens, meridiano sole torrens edebam. Sed ubi me, inquit, vitae illius ferinae jam pertaesum est, leone in venatum profecto, reliqui specum: et viam ferme tridui permensus, a militibus visus apprehensusque sum, et ad dominum ex Africa Romam deductus. Is me statim rei capitalis damnandum, dandumque ad bestias curavit. Intelligo autem, inquit, hunc quoque leonem, me tunc separato, captum gratiam nunc mihi beneficii et medicinae referre. Haec Apion dixisse Androclum tradit, eaque omnia scripta circumlataque tabula populo declarat: atque ideo, cunctis petentibus, dimissum Androclum et poena solutum, leonemque ei suffragiis populi donatum. Postea, inquit, videbamus Androclum et leonem, loro tenui revinctum, urbe tota circum tabernas ire: donari aere Androclum, floribus spargi leonem; omnes fere ubique obvios dicere: «Hic est leo hospes hominis, hic est homo medicus leonis.» Gellius N. ^[85]

- ⁶ A. VII, 8: Delphinos venereos esse et amasios non modo historiae veteres, sed recentes quoque memoriae declarant. Nam et sub Caesaribus, in Puteolano mari, ut Apion scriptum reliquit, et aliquot seculis ante apud Naupactum, ut Theophrastus tradidit, amatores flagrantissimi [quidam] delphinorum cogniti compertique sunt. Neque ii amaverunt, quod sunt ipsi genus; sed pueros forma liberali in naviculis forte aut in vadis litorum conspectos miris et humanis modis arserunt. Verba subscripsi Apionis, eruditi viri, ex Aegyptiacorum libro quinto: quibus delphini amantis et pueri non abhorrentis consuetudines, lusus, gestationes, aurigationes refert; eaque omnia sese ipsum multosque alios vidisse dicit: Αὐτὸς δ' οὖν εἶδον περὶ Δικαιορχίαν δελφῖνα ἐρῶντα παιδὸς (Ὑάκινθος ἐκαλεῖτο) καὶ πρὸς παιδικὴν ψυχὴν πετρούμενος ἐντός. Ἀτὰρ οὖν καὶ προσνηχόμενος ὁ ἰχθὺς ἀνεδέχετο τὸν παῖδα ἐπὶ τῶν νώτων, καὶ τὰς ἀκάνθας περιστέλλων, ἵνα μὴ τοῦ ποθομένου χρωτὸς ἀμύξι φειδόμενος, ἱππηδὸν περιβεβηκότα μέχρι διακοσίων ἀνῆγε σταδίων· ἐξεχεῖτο δὲ οὖν ἡ Ῥώμη καὶ πᾶσα ἡ Ἰταλία τῆς Ἀφροδίτης ξυνορῶντες ἡνιοχούμενον ἰχθύν. Ad hoc adjicit rem non minus mirandam. Postea, inquit, idem ille puer delphineromenos morbo affectus obiit suum diem. At ille amans, ubi saepe ad litus solitum adnavit, et puer, qui in primo vado adventum ejus opperiri consueverat, nusquam fuit, desiderio tabuit exanimatusque est; et in litore jacens inventus abiis, qui rem cognoverant, in sui pueri sepulcro humatus est. E LIBRIS INCERTIS Gellius N. ^[30]

- ⁷ A. X,10: Veteres Graecos annulum habuisse in digito accepimus sinistrae manus, qui minimo est proximus: Romanos quoque homines aiunt sic plerumque annulis usitatos. Causam esse hujus rei Apion in libris Aegyptiacis hanc dicit: quod insectis apertisque humanis corporibus, ut mos in Aegypto fuit, quas Graeci ἀνατομάς appellant, repertum est, nervum quandam tenuissimum ab eo digito, de quo diximus, ad cor hominis pergere et pervenire: propterea non inscitum visum esse, eum potissimum digitum tali honore decorandum, qui continens et quasi connexus esse cum principatu cordis videretur. Plinius H. ^[10]

- ^{8a} N. XXXVII, 5, 19: Theophrastus tradit in Aegyptiorum Commentariis reperiri regi eorum a rege Babyloniorum missum smaragdum munere IV cubitorum longitudine e trium latitudine. Et fuisse apud eos in Jovis delubro obeliscum e IV smaragdis, XL cubitorum longitudine, latitudine vero in parte quattuor, in parte duorum. Se autem scribente esse in Tyro Herculis templo stantem pilam e smaragdo, nisi potius pseudosmaragdus sit; nam ei hoc genus reperiri, etc ... Apion cognominatus Plistonices paullo ante scriptum reliquit, esse etiam nunc in labyrintho Aegypti colosseum Serapin e smaragdo novem cubitorum. Etym. ^[10]

M. p. 329, 13: Ἐλεφαντίνη, ἢ Αἰγυπτία· καὶ φησιν Ἀπίων, ὅτι Ὀνουχίνην χρὴ λέγειν· ὅτι καθάπερ ὄνουξ ἀφαιρεθεὶς ἐπιβλαστάνει, διώκων αὐξήσιν τὴν ἀφαίρεσιν· οὕτως ὁ Νεῖλος ἀναλίσκόμενος εἰς τὰς ἀρούρας τοῖς δαπανωμένοις ἐπαναχεῖται καθ' ἕκαστον ἔτος ἀναλίσκόμενος καὶ πάλιν αὐτὰ πελαγίζων. Eustathius ad Od. ^[5]

- ^{8c} δ', 563: Ἀπίων δὲ κατασκευάζει τὴν περὶ Κάνωβον καὶ Ζεφύριον πεδιάδα οὕτω (Ἡλύσιον πεδίον) κληθῆναι παρὰ τὴν τοῦ Νείλου ἰλύν. Ἦν πολλὴν καταφέρων ἐκεῖνος προσέχωσε τὴν κάτω χώραν κατὰ Ἡρόδοτον πᾶσαν πάλαι ποτὲ πέλαγος οὔσαν· ὡς δῆλον, φησὶν, ἐκ τῶν ἐκεῖ εὑρισκομένων κογχυλίων καὶ λεπαδίων, ὡς καὶ περὶ Μέμφιν· καὶ σποπητέον, εἰ μὴ ὁ τοιοῦτος τοῦ Ἀπίωνος λόγος διὰ τοῦ ι γράφει τὴν τοῦ Ἡλυσίου ἄρχουσιν· ὁ δ' αὐτὸς λέγει καὶ ὅτι πείρατα γαίης ὁ ποιητὴς ἐνταῦθά φησιν οὐ τὰ πρὸς Ὠκεανὸν, ἀλλὰ τὰ ἐκεῖ πρὸς τῇ κατὰ Νεῖλον θαλάσῃ· καθὰ καὶ Αἰσχύλος, εἰπών· Ἔστιν πόλις Κάνωβος ἐσχάτη χθονός· πᾶσα γὰρ ἀγχίαλος ἐσχάτη χθονός· διὸ καὶ Μενελαΐτης νομὸς ἐκεῖ, ὡς τοιαύτης γῆς ὑπὸ Μενελάῳ ποτὲ γενομένης. Steph. ^[15]
- ⁹ Byz.: Ἀπόλλωνος πόλις, ἐν Αἰγύπτῳ πρὸς τῷ μέρει τῆς Λιβύης, ἢ μικρὰ, ἥς μέμνηται Ἀπίων· δευτέρα ἡ μεγάλη Αἰγύπτῳ. Aelian.
- ¹⁰ H. N. A. X, 29: Ἴδιον δὲ ἐν Αἰγυπτίοις λόγοις ἴβευς καὶ ἐκεῖνο προσακήκοα· ὅταν ὑποκρύψῃται τὴν δέρην καὶ τὴν κεφαλὴν τοῖς ὑπὸ τῷ στέρνῳ πτεροῖς, τὸ τῆς καρδίας σχῆμα ἀπεμάξατο. Ἄλλως δὲ καὶ ὅτι εἰσὶ τοῖς ἐπὶ λύμῃ καὶ ἀνθρώπων καὶ καρπῶν ζώοις γεγεννημένοις ἔχθιστα, ἤδη που καὶ ἄνω προεῖπον. Μίγνυνται δὲ τοῖς στόμασι, καὶ παιδοποιοῦνται τὸν τρόπον τοῦτον. Λέγουσι δὲ Αἰγύπτιοι (καὶ ἐμέ γε οὐ ῥαδίως ἔχουσι πειθόμενον), λέγουσι γοῦν τοὺς ταῖς ταριχαῖαις τῶν ζώων ἐφροσώτας καὶ δεινούς τήνδε τὴν σοφίαν, ὁμολογεῖν τὸ τῆς ἰβίδος ἔντερον ἔξ εἶναι πήχεων καὶ ἐνενήκοντα· διαβαίνειν δὲ κατὰ πῆχυν αὐτὴν προσακήκοα βαδίζουσαν· σελήνης δὲ ἐκλιπούσης καταμύει, ἔστ' ἂν ἡ θεὸς αὐθις ἀναλάβῃ. Καὶ τῷ Ἑρμῇ δὲ, φασὶ, τῷ πατρὶ τῶν λόγων φιλεῖται, ἐπεὶ ἔοικε τὸ εἶδος τῇ φύσει τοῦ λόγου· τὰ μὲν γὰρ μέλανα ὠκύπτερα τῷ τε σιγωμένῳ καὶ ἔνδον ἐπιστρεφομένῳ λόγῳ παραβάλλοιτο ἂν, τὰ δὲ λευκὰ τῷ προφερομένῳ τε καὶ ἀκουομένῳ ἤδη, καὶ ὑπηρετῇ τοῦ ἔνδον καὶ ἀγγέλω, ὡς ἂν εἴποις. Ὡς μὲν οὖν μακροβιώτατόν ἐστι τὸ ζῶον καὶ δὴ εἶπον. Λέγει δὲ Ἀπίων, καὶ ἐπάγεται τοὺς ἐν Ἑρμοῦ πόλει ἱερέας μάρτυρας, δεικνύντας οἱ ἴβιν ἀθάνατον· τοῦτο μὲν οὖν καὶ ἐκεῖνῳ δοκεῖ τῆς ἀληθείας ἀφεστάναι πάμπλου, καὶ ἐμοὶ δὲ πάντως ἂν καὶ κατεφαίνετο ψευδὲς, εἰ καὶ ἐκεῖνῳ δοκεῖ. Aelianus N. ^[25]
- ¹¹ An. XI, 40: Λέγει δὲ Ἀπίων, εἰ μὴ τερατεύεται, καὶ ἐλάφους νεφροὺς τέτταρας ἔχειν κατὰ τινὰς τόπους. Λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ κατὰ τὸν Οἶνίδα τὸν Μήνιδος βασιλεύοντα δικέφαλον γέρανον φανῆναι, καὶ εὐθενῆσαι τὴν Αἴγυπτον· καὶ ἐπ' ἄλλου βασιλέως τετρακέφαλον ὄρνιν, καὶ πλημμυρῆσαι τὸν Νεῖλον ὡς οὐποτε, καὶ καρπῶν ἀφθονίαν γενέσθαι, καὶ εὐποτμίαν ληΐων θαυμαστήν. Plinius XXXI, 2, 18: In Africae lacu Apuscidamo omnia fluitant, nihil mergitur, item in Siciliae fonte Phinthia, ut Apion tradit, et in Medorum lacu puteoque Saturni. ^[5]
- ¹³ Idem ibid. XXXII, 2, 9: Apion maximum piscium esse tradit porcum, quem Lacedaemonii orthagoriscum vocant: grunnire eum, quum capiatur. KATA IOΥΔΑΙΩΝ Josephus C.
- ¹⁴ Apion II, 3: Καὶ τί γε δεῖ θαυμάζειν, εἰ περὶ τῶν ἡμετέρων ψεύδεται προγόνων (Ἀπίων) λέγων αὐτοὺς εἶναι τὸ γένος Αἰγυπτίους; Idem II, 4: Τίνα τοίνυν ἐστὶ τὰ δεινὰ καὶ σκέτλια τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατοικούντων Ἰουδαίων, ἃ κατηγορεῖ αὐτῶν (Ἀπίων), ἴδωμεν· «Ἐλθόντες, φησὶν, ἀπὸ Συρίας ὤκησαν πρὸς ἀλίμενον θάλασσαν, γειτνιασάντες ταῖς τῶν κυμάτων ἐκβολαῖς. ^[5]

» Paullo post: Οὐ γὰρ ἀπορία γε τῶν οἰκησόντων τὴν μετὰ σπουδῆς ὑπ' αὐτοῦ πόλιν κτιζομένην Ἀλέξανδρος τῶν ἡμετέρων τινὰς ἐκεῖ συνήθροισεν. Josephus II, 5: Ὁ δὲ Φιλομήτωρ Πτολεμαῖος καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Κλεοπάτρα τὴν βασιλείαν ὅλην τὴν ἑαυτῶν Ἰουδαίους ἐπίστευσαν, καὶ στρατηγοὶ πάσης τῆς δυνάμεως ἦσαν Ὀνίας καὶ Δοσίθεος Ἰουδαῖοι, ὧν Ἀπίων σκώπτει τὰ ὀνόματα, δέον τὰ ἔργα θαυμάζειν καὶ μὴ λοιδορεῖν, ἀλλὰ χάριν αὐτοῖς ἔχειν ὅτι διεσώσαντο τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἥς ὡς πολίτης ἀντιποιεῖται. ^[5]

- 16 Πολεμούντων γὰρ αὐτῶν τῇ βασιλίᾳ Κλεοπάτρα καὶ κινδυνευόντων ἀπολέσθαι κακῶς, οὗτοι συμβάσεις ἐποίησαν, καὶ τῶν ἐμφυλίων κακῶν ἀπήλλαξαν. Ἀλλὰ «μετὰ ταῦτα, φησὶν, Ὀνίας ἐπὶ τὴν πόλιν ἤγαγε στρατὸν ὀλίγον, ὅντος ἐκεῖ Θέρμου τοῦ παρὰ Ῥωμαίων πρεσβευτοῦ καὶ παρόντος.» Ὁρθῶς δὲ ποιῶν, φαίην ἂν, καὶ μάλα δικαίως. Ὁ γὰρ Φύσκων ἐπικληθεὶς Πτολεμαῖος, ἀποθανόντος αὐτῷ τοῦ ἀδελφοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλομήτορος, ἀπὸ Κυρήνης ἐξῆλθε Κλεοπάτραν ἐκβαλεῖν βουλόμενος τῆς βασιλείας, et filios regis, ut ipse regnum injuste sibimet applicaret: propter haec ergo Onias adversus eum bellum pro Cleopatra suscepit, et fidem quam habuit circa reges, nequaquam in necessitate deseruit. Testis autem Deus justitiae ejus manifestus apparuit. Nam Physcon Ptolemaeus, quum adversum exercitum quidem Oniae pugnare praesumeret, omnes vero Judaeos in civitate positos cum filiis et uxoribus capiens nudos atque vinctos elephantis subjecisset, ut ab eis conculcati deficerent, et ad hoc etiam bestias ipsas inebriasset, in contrarium quae praeparaverat evenere. Elephantum enim relinquentes sibi appositos Judaeos, impetu facto super amicos ejus, multos ex ipsis interemere. Et post haec Ptolemaeus quidem aspectum terribilem contemplatus est, prohibentem se ut illis noceret hominibus: concubina vero sua carissima, quam alii quidem Ithacam, alii vero Hirenen denominant, supplicante ne tantam impietatem perageret, ei concessit, et ex his, quae jam egerat vel acturus erat, paenitentem egit. Unde recte hanc diem Judaei Alexandriae constituti, eo quod aperte a Deo salutem promeruerunt, celebrare noscuntur. Apion autem omnium calumniator, etiam propter bellum adversus Physconem gestum Judaeos accusare praesumpsit, quum eos laudare debuerit. Is autem etiam ultimae Cleopatrae reginae Alexandrinorum meminit, veluti nobis improprians, quoniam circa nos fuit ingrata; et non potius illam redarguere studuit, cui nihil omnino injustitiae et malorum operum defuit. ... Putasne gloriandum nobis non esse, si, quemadmodum dicit Apion, famis tempore Judaeis triticum non est mensa. ^[45]

- 16 (50) .. Si vero Germanicus frumenta cunctis in Alexandria commorantibus metiri non potuit, hoc indicium est sterilitatis ac penuriae frumentorum, non accusatio Judaeorum. Idem, Cap.
- 17 6: Sed super hoc: «Quomodo ergo, inquit, si sunt cives, eosdem deos, quos Alexandrini, non colunt?» Cui respondeo, etc ... Is (sc. Apion) autem seditionis causas nobis apponit ... Derogare nobis Apion voluit, quia imperatorum non statuamus imagines. Idem, Cap. ^[5]
- 18 7: Admiror autem etiam eos, qui ei hujusmodi fomitem praebuere, id est Posidonium et Apollonium Molonem. (Ex his sumpsit sequentia.) In hoc enim sacrario (in templo Hierosol.) Apion praesumpsit edicere asini caput collocasse Judaeos, et id colere ac dignum facere tanta religione: et hoc affirmat fuisse depalatum, dum Antiochus Epiphanes et exspoliasset templum, et illud caput invenisset ex auro compositum multis pecuniis dignum. Idem, Cap. ^[10]
- 19 8: Alteram vero fabulam, derogatione nostra plenam, de Graecis apposuit. Dixit Antiochum in templo invenisse lectum et hominem in eo jacentem, et appositam ei mensulam maritimis terrenisque volatiliis dapibus plenam, et quod obstupisset his homo. Illum vero mox

adorasse regis ingressum, tamquam maximam sibi opem praebituri; ac procidentem ad ejus genua, extensa dextera poposcisse libertatem; et jubente rege, ut consideret, et diceret, quis esset, vel cur ibidem habitaret, vel quae esset causa ciborum ejus, tum hominem cum gemitu et lacrymis lamentabiliter suam narrasse necessitatem. Ait, inquit, se esse Graecum: et dum peragraret provinciam parandi victus causa, correptum se subito ab alienigenis hominibus, atque deductum ad templum et inclusum illic, et a nullo conspici, sed cuncta dapium apparatione saginari. Et primum quidem haec sibi inopinabilia beneficia visa attulisse laetitiam, deinde suspicionem, postea stuporem: postremum consulentem a ministris ad se accedentibus audisse legem ineffabilem Judaeorum, pro qua nutriebatur: et hoc illos facere singulis annis quodam tempore constituto. Et comprehendere quidem Graecum peregrinum, eumque annuo tempore saginare, et deductum ad quandam silvam occidere quidem eum hominem, ejusque corpus sacrificare secundum suas solemnitates, et gustare ex ejus visceribus, et jusjurandum facere in immolatione Graeci, ut inimicitias contra Graecos haberent: et tunc in quandam foveam reliqua hominis pereuntis abjicere. Deinde refert eum dixisse, paucos jam dies debitos sibimet superesse, atque rogasse, ut reveritus Graecorum deos, et superans in suo sanguine insidias Judaeorum, de malis eum circumstantibus liberaret. Idem, Cap. ^[35]

- 20 9: Rursumque tamquam piissimos deridet adjiciens fabulae inania facta. Ait enim illum retulisse, dum bellum Judaei contra Idumaeos haberent longo quodam tempore, ex aliqua civitate Idumaeorum qui in ea Apollinem colebat venisse ad Judaeos, cujus hominis nomen dicitur Zabidus; deinde iis promississe traditurum se eis Apollinem deum Doriensium, venturumque illum ad nostrum templum, si omnes ascenderent, et adducerent omnem multitudinem Judaeorum. Zabidum vero fecisse quoddam machinamentum ligneum, et circumposuisse sibi, et in eo tres ordines finxisse lucernarum, et ita ambulasse, ut procul stantibus appareret quasi stella per terram iter agens. Τοὺς μὲν Ἰουδαίους ἀπὸ τοῦ παραδόξου τῆς θεάς καταπεπληγμένους, πόρρω μὲν ὄντας ἡσυχίαν ἄγειν· τὸν δὲ Ζάβιδον ἐπὶ πολλῆς ἡσυχίας εἰς τὸν ναὸν παρελθεῖν, καὶ τὴν χρυσῇν ἀποσῦραι τοῦ κάνθωνος κεφαλὴν (οὕτω γὰρ ἀστεϊζόμενος γέγραφε), καὶ πάλιν εἰς Δώραν κατὰ τάχος ἀπελθεῖν. Idem, Cap. ^[20]
- 21 10: Καταψεύδεται δὲ (sc. Ἀπίων) καὶ ὄρκον ἡμῶν, ὡς ὁμνυόντων τὸν θεὸν τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, μηδενὶ εὐνοήσειν ἄλλοφύλῳ, μάλιστα δὲ Ἑλλήσιν. Idem, Cap.
- 22 11: Σφόδρα τοίνυν τῆς πολλῆς συνέσεως καὶ ἐπὶ τῷ μέλλοντι ῥηθήσεσθαι θαυμάζειν ἄξιόν ἐστιν Ἀπίωνα. Τεκμήριον γὰρ εἶναί φησι τοῦ μήτε νόμοις ἡμᾶς χρῆσθαι δικαίοις μήτε τὸν θεὸν εὐσεβεῖν ὡς προσῆκε, τὸ μὴ ἄρχειν, δουλεύειν δὲ μᾶλλον ἔθνεσι καὶ ἄλλοτε ἄλλοις, καὶ τὸ κεχρηῆσθαι συμφοραῖς τισι περὶ τὴν πόλιν, αὐτῶν δηλονότι πόλεως ἡγεμονικωτάτης ἐκ τῶν ἄνωθεν ἄρχειν, ἀλλὰ μὴ Ῥωμαίοις δουλεύειν συνειθισμένων. Idem, Cap. ^[5]
- 23 12: Ἀλλὰ θαυμαστοὺς ἄνδρας οὐ παρεσχήκαμεν, οἷον τεχνῶν τινων εὐρετὰς, ἢ σοφία διαφέροντας. Καὶ καταριθμεῖ Σωκράτην καὶ Ζήνωνα καὶ Κλεάνθη καὶ τοιοῦτους τινάς· εἴτα, τὸ θαυμασιώτατον τῶν εἰρημένων, αὐτὸς ἑαυτὸν προστίθῃσι, καὶ μακαρίζει τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὅτι τοιοῦτον ἔχει πολίτην. Ἔδει γὰρ αὐτῷ μάρτυρος ἑαυτοῦ. Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἅπασιν ὁχλαγωγὸς ἐδόκει πονηρὸς εἶναι, καὶ τῷ βίῳ καὶ τῷ λόγῳ διεφθαρμένος, ὥστε εἰκότως ἐλεῆσαι τις ἂν τὴν Ἀλεξάνδρειαν, εἴπερ ἐπὶ τούτῳ μέγα ἐφρόνει. Idem, Cap. ^[10]
- 24 13: Ἐγκαλεῖ ὅτι ζῶα θύομεν, καὶ χοῖρον οὐκ ἐσθίομεν καὶ τὴν τῶν αἰδοίων χλευάζει περιτομήν. Tatianus Or.

- ²⁵ ad Gr. c. 44: Τὰς περὶ τῶν κατ' Αἴγυπτον θεῶν δόξας Ἀπίωνος ἔχοντες παρ' ἑαυτοῖς, ὡς ἀθεωτάτους ἡμᾶς ἐκκηρύσσετε. ΑΛΕΧΑΝΔΡΟΥ ΕΓΚΩΜΙΟΝ.
- ²⁶ (t) Gellius N. A. VI, 8: Ἀπίων, Graecus homo, qui Πλειστονίκης est appellatus, facili atque alacri facundia fuit. Is quum de Alexandri regis laudibus scriberet: «Victi, inquit, hostis uxorem, facie inclyta mulierem, vetuit in conspectum suum deduci: ut eam ne oculis quidem contingeret. » ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΠΙΚΙΟΥ ΤΡΥΦΗΣ. ^[5]
- ²⁷ (t) Athenaeus VII: Ἀπίων δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ Περὶ τῆς Ἀπικίου τρυφῆς, τὸν ἔλοπα καλούμενον τοῦτόν φησιν εἶναι τὸν ἀκκιπήσιον. ΠΕΡΙ ΜΑΓΟΥ. ^[1]
- ²⁸ (t) Suidas: Πάσης · ὄνομα κύριον. Καὶ παροιμία· τὸ Πάσητος ἡμιωβόλιον ν . Ὁ δὲ Πάσης οὗτος μαλακὸς ἦν τὴν φύσιν, πάντων δὲ ἀνθρώπων ἐν μαγείᾳ διενήνοχεν, ὥστε ἐκ τῶν ἐπαιδῶν αὐτοῦ καὶ δεῖπνα πολυτελῆ ὀρᾶσθαι, καὶ διακονουμένους τινὰς, καὶ πάλιν ἀφανῆ τὰ πάντα γίνεσθαι. Εἶχε δὲ καὶ ἡμιωβόλιον ἐκ μιᾶς αὐτῷ πεποιημένον, ὃ διαδιδόμενον ὑπ' αὐτοῦ τοῖς πιπράσκουσι, παρ' ὧν ἤθελεν ὠνεῖσθαι, εἰ ἠβούλετο, πάλιν παρ' αὐτῷ ἠύρίσκετο. Καὶ Ἀπίων δὲ ὁ γραμματικὸς μνημονεύει αὐτοῦ ἐν τῷ Περὶ μάγου. (ΜΑΓΙΚΑ?) Plinius H. ^[10]
- ^{28a} N. XXX, 2, 6: Quaerat aliquis quae sint mentiti veteres magi, quum adolescentibus nobis visus Apion, grammaticae artis, prodiderit cynocephalam herbam, quae in Aegypto vocaretur osyrites, divinam et contra omnia veneficia; sed si tota erueretur, statim eum qui eruisset, mori; seque evocasse umbras ad percontandum Homerum, quam patria quibusque parentibus genitus esset, non tamen ausus profiteri, quid sibi respondisse diceret. Idem H. ^[5]
- ²⁹ N. XXX, 11, 30: scarabaeum qui pilas volvit. Propter hunc Aegypti magna pars scarabaeos inter numina colit, curiosa Apionis interpretatione, qua colligat solis operum similitudinem huic animali esse, ad excusandos gentis suae ritus. Idem, H. ^[5]
- ³⁰ N. XXIV, 17, 102: Anacampserotem (sc. herbam magicam dicit) celeberrime arte grammatica paullo ante (intellige Apionem) , cujus omnino tactu redirent amores vel cum odio depositi. INCERTA Plinius H.
- ³¹ N. XXXV, 10, 36, 88: Imagines adeo similitudinis indiscretas pinxit (Apelles) , ut incredibile dictu, Apion grammaticus scriptum reliquerit, quendam ex facie hominem addivinantem (quos metoposcopus vocant) ex iis dixisse aut futurae mortis annos aut praeteritae. Stephan. ^[5]
- ³² Byz. v. Κραστός· πόλις Σικελίας ... Ἀπίων δὲ ὅτι μόνος Πολέμων ἔφη τὴν Λαΐδα Κορινθίαν.